

בס"ד
להעביר שמחה של יהדות לבנים

A. שמחה בעבודת ה'

1. תהלים ק;ב

עבדו את ה' בשמחה

2. דברים כח:מז

תחת אשר לא עבדת את ה' אלקיך בשמחה ובטוב לבב מרב כל

3. רבנו בחיי שם

השמחה במעשה המצוה מצוה בפני עצמה. ולכן יעשה האדם המצות בשמחה ובכונה שלמה

B. שמחה בכל טוב הגשמיות שיש לאדם

4. דברים כו:יא

"ושמחת בכל הטוב אשר נתן לך ה' אלקיך ולביתך"

5. ספרי:

בכל הטוב: זו השירה

6. מלבים שם

: ערכין יא: מנין לביכורים שטעונין שירה, אתיא טוב טוב מהכא. פירש רש"י, כתיב הכא בכל הטוב, וכתיב התם "בשמחה ובטוב לבב מרוב כל". בהבאת הביכורים אמרו שירה, "ארומך ה' כי דיליתני ולא שמחת אויבי לי...". שמדבר בכל טובות וחסדי ה'. וכמו שבעבודת הבורא תתעורר השמחה על ידי שירות ותשבחות, כן השמחה בכל הטוב תהיה על ידי שיר.

7. רש"י ערכין שם

אין אדם שר שירה אלא מתוך שמחה וטוב לבב

8. הכתב והקבלה דברים כו:יא

ושמחת בכל הטוב. מלת טוב ישמש גם על כל דבר הגורם ערבות ונעימות על החוש להתענג בו, כמו טובת מראה, ריח טוב, לכן ישמש מלת טוב על הנעימות וההשתעשות ... ואין לנו דבר המעורר את הנועם והתענוג אל החוש כיופי הצלצול ובסוס הקול והתגלגלות היבבות וחלקלקותם היוצאים ממיני כלי זמר, וכן דבור השירי, שידבר בהפלגה על איזה מעשה נפלא או דבר נסיי מסויים, או בספור שבחו של דבר וכדומה, והוא מיופה במיני מליצות רמות ומשלים נשגבים, ובפסקי טעמים מאמרות, הם מעוררים את הלב אל הפליאה והסתכלות עמוקה בנושא השיר, והוא ענין המשעשע את לב האדם, ומכש"כ כשהדבור השירי מצורף יחד עם קול נעימות כלי זמר, הוא באמת שלימות שמחה הגשמית, לכן הוא מצוי הרבה בכל סעודות מרעים, כדי להגדיל

השמחה והנעימות... הנה על שתי נעימות האלה, דבור השיריי מצורף עם מיני כלי זמר, אמר הכתוב ושמחת בכל הטוב. **כלומר שמחתך לא תהי' שמחה לבבית לבד פנימה, כ"א אמנם תרבה השמחה בכל מיני נועם והם דבורי שיריי ומיני כלי זמר**, המוסיפים שמחה וגיל, וזהו שאמרו בספרי, ושמחת, בכל מיני שמחה, בכל הטוב, זה השיר... ואחר שדיבר הכתוב מאיכות השמחה, יודיע את המכוון בשמחה זו, ואמר **אשר נתן לך ה"א ולביתך**. כלומר שלא תהי' שמחתך במה שהארץ היא שלך, וכאילו כחך ועוצם ירך עשה לך את החיל הזה, או שמנהג הטבעית הושפעו לך כל טוב הארץ, חלילה לך כי בזה תפרוק עול מלכות שמים מעליך, אמנם עיקר המכוון בשמחתך תהי' במה שהיא עיקר קבלת אלהותו ית' והוא יסוד השלמות, שהוא ית' הוא לבדו אדון כל הארץ, הוא המשגיח עליך והוא השפיע לך טובות אלה מלת אשר הוא כמו אשר הבאשתם את ריחנו (שמות ה') שהוא כמלת יען, המקשר שני משפטים זע"ז בבחינת סיבה ומסובב, שבא הסבה במלת יען, או במלת אשר

C. כשהאדם בשמחה, ה' קרוב אליו

9. מלכים ב' ג:טו

ועתה קחו לי מנגן והיה כנגן המנגן ותהי עליו יד ה

10. בראשית כז:ד

ועשה לי מטעמים כאשר אהבתי והביאה לי ואכלה בעבור תברכך נפשי בטרם אמות

11. רבנו בחיי בראשית כז:ד

(ד) ועשה לי מטעמים וגו' בעבור תברכך נפשי. אין כוונת יצחק בשאלת המטעמים בתענוג הגוף וחוש הטעם, אלא כדי שתהיה נפשו שמחה ומתענגת, כי בהתחזק כוחות הגוף יתעוררו כוחות הנפש ומתוך שמחת הנפש תחול עליו רוח הקודש, והוא שאמרו חז"ל (פסחים קיז). אין השכינה שורה לא מתוך עצלות ולא מתוך עצבות אלא מתוך שמחה שנאמר (מלכים ב ג, טו) והיה כנגן המנגן ותהי עליו יד ה', ומטעם הזה יזכיר הנפש בכל פעם ופעם עם הברכה, ואמר בעבור תברכך נפשי, בעבור תברכני נפשך, למען תברכך נפשי:

ומה שבקש מטעמים לשמחת הנפש ולא בקש כנור לנגן כמנהג הנביאים, מפני שהיה עתיד לברכו בדברים גופניים, טל השמים ומשמני הארץ ורוב דגן ותירוש, ועל כן רצה שתהיה סיבת השמחה מאכל ממין הדבר שהוא רוצה לברכו בו.

12. שבת ל:

ושבחתי אני את השמחה, שמחה של מצוה. ולשמחה מה זו עשה, זו שמחה שאינה של מצוה ללמדך שאין שכינה שורה לא מתוך עצבות ולא מתוך עצלות ולא מתוך שחוק ולא מתוך קלות ראש ולא מתוך שיחה ולא מתוך דברים בטלים אלא מתוך דבר שמחה של מצוה

13. מהר"ל חדושי אגדות שם

ושבח אני את השמחה. פירוש, כאשר האדם בשמח' אז נפשו בשלימו', כמו שבארנו דבר זה במקומת הרבה מאוד מענין השמחה שהיא שלימת הנפש. וכאשר השמחה היא של מצוה, אז השלימות הזה שלימות אלקי, ושלימות הזה ראוי לשבח. אבל השלימות שאינו אלקי רק שלימת

גופני, מה זאת כי אין זה מעלה ושלימות כאשר [השלימת הזה גשמי, אבל הוא חסרון שהוא נוטה אחר הגשמי]. רק כאשר השלימת הוא אלקי, ואז יש לשבח השמחה הזאת: ואמר שאין השכינה שורה וכו'. פ' כי מעלת השמחה כי אין השכינה שורה. פירוש כי אין השכינה שורה על דבר חסר רק על השלם, ולפיכך כאשר נפשו אינו בשמחה והיא בחסרון, אין השכינה שורה. אבל השמחה הגשמית אין השכינה שורה על ידי שמחה [את], כי הש"י נבדל מן הדברים [הגשמיים]. כלל הדבר, כי מה שאמר שלמה ושבח אני את השמחה, היינו כאשר [השמחה היא אלקית], אבל השמחה שהיא גשמית למה זאת:

14. ברכות לא.

ת"ר אין עומדין להתפלל לא מתוך עצבות ולא מתוך עצלות ולא מתוך שחוק ולא מתוך שיחה ולא מתוך קלות ראש ולא מתוך דברים בטלים אלא מתוך שמחה של מצוה"

D. שמחה מראה אמונה

15. רמב"ם דעות א:ד.

"לא יהא מהולל ושוחק ולא עצב ואונן אלא שמח כל ימיו בנחת בסבר פנים יפות".

16. פרקי אבות ד:א

איזהו עשיר השמח בחלקו

17. רוח חיים: ר' חיים מואלאזין

מי שהוא תמיד עני ואביון ומוצא מציאה גדולה, באותה שעה משבח לה, אבל בהאריך הזמן כבר נשכח ממנו. אבל מי שקובע בלבו תמיד שבכל רגע הוא ועשרו ביד ה', וכרגע יכול להיות עני, מתחדש אצלו השמחה על עושרו בכל רגע, כאילו ברגע הזו השיג העשירות, וזהו שאמרו איזהו עשיר השמח בחלקו, לשון הוה, ששמח תמיד בחלקו של עשירות, שנאמר יגיע כפיך כי תאכל אשריך וטוב לך, כי הנועם הגדול היא השמחה בעושרו.

D. עצות: איך מעבירים לבנים?

(א) הבית צריך להיות מלא שמחה תמיד. ההורים מחייכים.

(ב) ר' משה פיינשטיין: שבער זו זיין א יד. הבנים צריכים לראות על פני האבא והאמא שהידישקיט הוא הדבר שמביא להם השמחה הכי גדולה בעולם. התפילה כל כך חשוב. ואני אוהב את התפילה, אני אוהב את השבת דרך ברייתו של אדם: APP

(ג) שבת, שירה, יום טוב, ליל פסח. השירה כל כך חשובה.

(ד) אצלי: שמחת תורה, חנוכה, פורים, טוב לב משתה תמיד. אפילו ראש השנה ויום כפור

(ד)הערב שבת. שהבנים יראו מה זה ערב שבת, שהם חלק מההכנות. יוסף מבשל בחוץ. הבת עם

החלה.

ה)כשהאבא מברך את הבנים, ומברך את הקידוש, האם הוא מחייך? רוחניות הוא לעולם! מהר"ל:
במתן תורה היו חיים לעולם. זה שמחה שהוא לנצח. שמחה אחרת, הוא רק לשעה.

ו)ליל פסח: משחקים, אפיקומן,

ז)כל שיותר שהם עושים פעולות של שמחה, הם שמחים. אחר הפעולות נמשכות הלבבות.
ללכת לקנות לולבים.

ח)ליל שבועות: פקודי ה' ישרים משמחי לב. כשהבנים רואים את האבא לומד, ושמח בשיעור שלו,
זה הולך לבנים.

ט)שמחה בזה שאסור לנו הדברים האסורים. לצרף אותנו.